

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 18Co/148/2018
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8116212278
Dátum vydania rozhodnutia: 13. 02. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Daniela Babinová
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2019:8116212278.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Daniely Babinovej a sudcov JUDr. Mariány Muránskej a JUDr. Martina Barana, v právnej veci žalobcu : Prima banka Slovensko, a.s., IČO: 31 575 951, Hodžova 11, 010 11 Žilina proti žalovanej: E. G., nar. XX.XX.XXXX, bytom E. XXX, XXX XX D., o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Prešov, č. k. 19C/201/2016-75 zo dňa 23. apríla 2018, jednohlasne takto

rozhodol:

Potvrdzuje rozsudok vo výroku o zamietnutí žaloby v prevyšujúcej časti a vo výroku o trovách konania.

Žiadnej zo strán nárok na náhradu trov odvolacieho konania nepriznáva.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie rozhodol nasledovne :

I. Žalovaná je povinná zaplatiť žalobcovi na istine sumu 1.820,15 eura, na úrokoch sumu 60,11 eura s 5 % úrokom z omeškania ročne zo sumy 1.880,26 eura od 8.2.2016 do zaplatenia do 3 dní od právoplatnosti rozsudku.

II. V prevyšujúcej časti žalobu z a m i e t a .

III. P r i z n á v a žalobcovi voči žalovanej nárok na 100 % náhradu trov konania, o ktorej výške bude rozhodnuté súdom prvej inštancie samostatným uznesením.

2. Svoje rozhodnutie súd prvej inštancie odôvodnil ust. §52, §53 Občianskeho zákonníka a §2 pís. a), b), d) zák.č. 129/2010 Z.b. Odôvodnil rozhodnutie navyše tým, že vzhľadom na status a vzdelanie a postavenie žalovanej v čase uzavretia zmluvy sa žalobca neriadil povinnosťou, aby dostatočne riadne upovedomil žalovanú o všetkých náležitostiach zmluvy. Považoval za neprijateľnú zmluvnú podmienku - dojednanie poplatku za sprostredkovanie úveru a to z dôvodu, že už aj v ďalších rozhodnutiach judikoval túto podmienku za neprijateľnú, pokiaľ žalovaní výslovne neprehlásia, že rozumeli a stotožňujú sa s týmto nárokom žalobcu. Žalovaná prehlásila, že nerozumela tejto zmluve a vzhľadom aj na pomery a vzdelanie žalovanej, tomuto aj súd prvej inštancie uveril. Bola v ťažkej sociálnej situácii, bez akéhokoľvek bývania pre seba a maloleté deti. Tak dohodu o poplatku za uzavretie zmluvy, ako aj poplatku za poistenie zmluvy, považoval za neprijateľnú zmluvnú podmienku. Vo vzťahu k poplatku za poistenie vo výške 1,46 Eur, z obsahu zmluvy nie je zrejmé, že takáto dohoda bola uzavretá, keďže sa uvádza len súbor. Z neho nie je jasné, z akých dôvodov a za aké obdobie sa tento poplatok dohodol a navyše táto skutočnosť nevyplýva ani z predložených dokladov. Pokiaľ išlo o úrok z omeškania vo výške 0,72 Eur, ktorý mal vzniknúť z neuhradených splátok do dátumu predčasnej splatnosti, v tejto časti žaloba nie je určitá,

zrozumiteľná a ani dôvodná. Nie je zrejmé, ako žalobca vlastne k výške úrokom z omeškania dospel a považuje takéto dojednanie za neprijateľné vzhľadom na to, že na predmetný vzťah použil ustanovenia Občianskeho zákonníka nie Obchodného zákonníka. Po zosplatnení úveru má žalobca nárok len na úroky z omeškania z nezaplatennej istiny. Preto považoval za dôvodný nárok iba na zaplatenie istiny a úroky z istiny vo výške 60,11 Eur a tiež úrok z omeškania od 08.02.2016 do zaplatenia, čiže až po výzve na predčasné splatenie dlhu. Vo zvyšku žalobu zamietol. Výrok o trovách konania odôvodnil ust. §255 a §262 CSP.

3. Proti tomuto rozsudku v zákonom stanovenej lehote podal odvolanie žalobca. Nesúhlasil z rozhodnutím vo výroku, v ktorom prevyšujúcej časti bola žaloba zamietnutá. Poukázal na to, že pokiaľ úrok z omeškania a poplatok za poistenie považoval súd prvej inštancie za nedôvodný, úrok z omeškania za nepreukázaný, potom bolo úlohou súdu prvej inštancie podľa §129 CSP vyzvať stranu na doplnenie takéhoto podania. Zákon toto vyslovene prikazuje súdu. V tejto súvislosti citoval viaceré rozhodnutia Krajských súdov v Košiciach a v Žiline. Pokiaľ išlo o poplatok za poistenie úveru, tento riadne bol dohodnutý. Nárok na to, že z tohto poisteného vzťahu mohla uplatniť poisťovňa plnenie za seba, patrilo priamo dlžníkovi čiže žalovanej nie žalobcovi a úrok z omeškania vo výške 0,72 Eur bol riadne dohodnutý tým, že každá omeškaná dlžná splátka je odo dňa nasledujúceho po jej splatnosti úročená aj úrokom z omeškania vo výške 5%. Tiež považoval argumenty súdu prvej inštancie za neprimeranú ochranu spotrebiteľa, keďže poukázal na povinnosť poučiť vo všetkých náležitostiach banku, s ohľadom na postavenie a vzdelanie klienta, teda žalovanej. Navrhol v časti, ktorej bola žaloba zamietnutá, zrušiť rozhodnutie a vrátiť na ďalšie konanie.

4. K odvolaniu žalobcu sa žalovaná nevyjadřila.

5. Krajský súd v Prešove prejednal rozhodnutie ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo v zmysle zásad uvedených v ust. §378, §379 a §380 CSP dospel k záveru, že odvolanie žalobcu nie je dôvodné. Súd prvej inštancie prejednal rozhodnutie a zistil správny skutkový stav a vec aj správne právne posúdil. Na týchto skutkových a právnych zisteniach sa nič nezmenilo ani v štádiu odvolacieho konania.

6. Podľa § 52 ods. 2,3 OZ, dodávateľom je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy koná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti. Spotrebiteľom je fyzická osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti..

7. V zmysle § 53 ods. 1 až 3 OZ, spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (ďalej len "neprijateľná podmienka"). To neplatí, ak ide o zmluvné podmienky, ktoré sa týkajú hlavného predmetu plnenia a primeranosti ceny, ak tieto zmluvné podmienky sú vyjadrené určito, jasne a zrozumiteľne alebo ak boli neprijateľné podmienky individuálne dojednané. Za individuálne dojednané zmluvné ustanovenia sa nepovažujú také, s ktorými mal spotrebiteľ možnosť oboznámiť sa pred podpisom zmluvy, ak nemohol ovplyvniť ich obsah. Ak dodávateľ nepreukáže opak, zmluvné ustanovenia dohodnuté medzi dodávateľom a spotrebiteľom sa nepovažujú za individuálne dojednané.

8. Na základe § 2 písm. a), b) a d) z.č. 129/2010 Z.z. (ďalej len ZOSú) v znení účinnom ku dňu uzatvorenia zmluvy sa na účely tohto zákona spotrebiteľom rozumie fyzická osoba, ktorá nekoná v rámci predmetu svojho podnikania alebo povolania, veriteľom je fyzická osoba alebo právnická osoba, ktorá ponúka alebo poskytuje spotrebiteľský úver v rámci svojej podnikateľskej činnosti, zmluvou o spotrebiteľskom úvere zmluva, ktorou sa veriteľ zaväzuje poskytnúť spotrebiteľovi spotrebiteľský úver a spotrebiteľ sa zaväzuje poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť a zaplatiť celkové náklady spotrebiteľa spojené so spotrebiteľským úverom.

9. Žalobca a žalovaná uzatvorili dňa 2.3.2015 Zmluvu o spotrebiteľskom úvere č. XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX s týmto obsahom výška úveru: 2.000 eur, druh úveru: Pôžička, účel úveru: Bezúčelový úver záväzkov klienta, typ a výška úrokovej sadzby: fixná do splatnosti 11,5 % ročne, súbor poistenia: súbor A, poplatok za poskytnutie úveru: 100 eur, poplatok za poistenie schopnosti splácať úver: 0,73 eur, výška anuitnej splátky 29,95 eura, termín splatnosti 1.anuitnej splátky 25.3.2015, počet anuitných splátok 108, periodicita a termín splatnosti Anuitnej splátky: mesačne, v 25.deň kalendárneho

mesiaca, splatnosť úveru: 26.2.2024, spôsob splácania úveru: Inkasom z osobného účtu v banke/ príkazom na úhradu v prospech Inkasného účtu, výška RPMN: 13,87 %.

Priemerná RPMN bola stanovená na 16,16 %, 3.334,60 eura, úrok z omeškania vo výške 5 % ročne, poplatok za vklad v hotovosti na úver. účet 2,50 eura, poplatok za predčasné splatenie úveru alebo jeho časti 1 %/0,5 %/é % z predčasne splatenej čiastky úveru, poplatok za vypracovanie dodatku k zmene zmluvných podmienok na klientovu žiadosť 40 eur, poplatok za upomienku za neuhradenie splátky 15 eur, poplatok za výzvu na splatenie úveru 30 eur, poplatok za potvrdenie a súhlasy k úverom vydané bankou na klientovu žiadosť 25 eur, poplatok za potvrdenie o zostatku úveru s budúciom dátumom vydané bankou na klientovu žiadosť 50 eur.

Listom zo dňa 2.11.2015 nazvaným Druhá upomienka žalobca vyzval žalovanú na zaplatenie omeškaných splátok, ktoré ku dňu upomienky predstavujú 50,34 eura s tým, že ju upozornila na spoplatnenie upomienky vo výške 15 eur a žiadala teda o zaplatenie dlžnej sumy vo výške 65,34 eura najneskôr do 7.11.2015.

Listom zo dňa 28.1.2016 žalobca vyzval žalovanú na predčasné splatenie úveru s tým, že ju upozornil na nepĺnenie podmienok úverovej zmluvy. Banka rozhodla o predčasnej splatnosti celého úveru, čím jej vznikla povinnosť jednorázovo uhradiť banke celú zostávajúcu sumu úveru vo výške 2.027,44 eura výzva je spoplatnená sumou 30 eur. Celý dlh vo výške 2 057,44 eura s príslušenstvom žiadal žalobca vrátiť najneskôr do 7.2.2016.

Žalovaná má ukončenú učňovskú školu, je vyučená za krajčírku. V roku 2015 žila s päťročným synom u svojej matky. Pracovala na obecnom úrade ako asistentka zdravotníctva, s príjmom okolo 320 eur. Potrebovala peniaze na živobytie a aj na to, aby si mohla zabezpečiť bývanie. Napadlo ju, že by si mohla kúpiť drevo a z toho postaviť drevenú chatrč, a tak zašla do Prima banky v Sabinove, kde požiadala o úver.

Mala splácať 35 eur mesačne na dobu 9 rokov. Spočiatku aj splácala, lebo z tohto úveru si skutočne aj zakúpila drevo a dala si postaviť chatrč, v ktorej žije doteraz. Splácala úver spočiatku pravidelne, pokiaľ mala príjem. Keďže bola práceneschopná, už ďalej s ňou obecný úrad zmluvu nepredĺžil. S tromi deťmi v tom čase už 7-ročným chlapcom, potom s dvojročným dievčatkom a s týmto 5-mesačným dieťaťom žijú v chatrči. Jej príjem činil cca 73 eur vo forme rodinných prídavkoch.

10. Odvolací súd, v súvislosti s neprijateľnosťou poplatku za poskytnutý úver, komparatívne poukazuje na nemeckú názorovú líniu, ktorá má za to, že poplatok za vedľajšie cenové dojednanie je neprijateľný, ak nesleduje skutočné plnenie pre spotrebiteľa. Navyše, v danom prípade administratívny poplatok nie je fixný, ale je odvodený percentom od výšky poskytnutého úveru. V rozsudku Vrchného krajského súdu v Karlsruhe (Oberlandesgericht Karlsruhe) z 3. mája 2010 č. k. AZ 17 U 192/2010 sa konštatuje, že úkony spojené s preverením úverovej spôsobilosti na poskytnutie úveru a kontrakčná administrácia, sú v záujme banky a nie klienta.

Odvolací súd záverom zdôrazňuje, že záujem na vyššej kvalite života spotrebiteľov dotýkajúci sa širokých vrstiev obyvateľstva sa musí favorizovať pred dopadom rozsudku na dodávateľov používajúcich neprijateľné podmienky. Vlastne ani žiadny záujem na ochrane nepoctivého dodávateľa principiálne existovať nemôže. V tomto smere odvolací súd odkazuje na čl. 169 Zmluvy o fungovaní EÚ, čl. 6 ods. 1, čl. 7 ods. 1 Smernice Rady 93/13/EHS, čl. 38 Charty základných práv EÚ a judikatúru Súdneho dvora EU (najmä vo veci Pannon, Océano Grupo editoriale, Mostaza Claro, POHOTOVOSŤ/P.).

11. Predčasné zosplatenie úveru predstavuje vo svojej povahe jednostranný sankčný právny inštitút, ktorý umožňuje veriteľovi zmenou záväzku požadovať jednorazové, okamžité vrátenie celej požičanej istiny. Teda podstatný rozdiel stavu výhody splátok a stavu jednorazového zosplatenia úveru spočíva v tom, že veriteľ nemá nárok a spotrebiteľ nemá povinnosť vrátiť celú požičanú sumu naraz. Splácanie úveru v splátkach teda na strane veriteľa vyvoláva stav absencie požičanej sumy istiny, ktorá sa iba postupne v splátkach vracia a spláca a za tento stav nedostatku a úverovania patrí veriteľovi úrok. Úrok preto predstavuje cenu peňazí v zmysle ceny obetovanej príležitosti veriteľa, ktorý tým, že nemá istinu úveru k dispozícii, nemôže s touto nakladať a produkovať zisk. Absentujúci zisk pokrýva veriteľovi práve úrok splácaný spolu v rámci splátky úveru v režime dojednaného záväzku. Tento stav tzv. výhody splátok je obvyklý a od nepamäti justifikuje nárok veriteľa na úroky ako ceny dočasne obetovaných peňazí, ktorých dispozície sa veriteľ zbavuje v záujme získania budúcich úžitkov v podobe kapitalizovanej odplaty získanej za celé obdobie postupného splácania úveru, a teda výhody splátok. Iný stav je však príznačný pre predčasné a mimoriadne zosplatenie úveru, kde veriteľovi vzniká nárok na jednorazové

vrátenie požičanej istiny úveru, vrátane úrokov kapitalizovaných ku dňu zosplatnenia úveru. V tomto prípade svojím právnym úkonom veriteľ navodzuje stav, v ktorom má právo získať okamžite späť celú sumu požičaných peňažných prostriedkov, v dôsledku čoho na jeho strane odpadá obmedzenie jeho práva na dispozíciu s istinou úveru, a tým obmedzenie obchodovania s peniazmi, ktoré už dlžník nemá právo vrátiť v režime výhody splátok. Práve v tomto rozdielne spočíva ekonomická podstata straty nároku veriteľa na úroky za požičanie peňažných prostriedkov spotrebiteľa. Logicky tak nastupuje stav, v ktorom by mal mať veriteľ záujem a vyvinúť úsilie smerujúce k skorému vráteniu peňažných prostriedkov a právny poriadok mu po mimoriadnom zosplatnení úveru poskytuje viaceré právne prostriedky vymoženia jednorazovo zosplatnenej pohľadávky. Ak nastal stav, kedy spotrebiteľ už nemá právny titul mať peňažné prostriedky u seba a tieto užívať, niet dôvodu ani na to, aby veriteľ inkasoval úroky, ktoré by mu patrili výhradne za stavu oprávnenej držby prostriedkov spotrebiteľom. V opačnom prípade by bol založený krajne nespravodlivý a ústavne nekomformný stav, kde spotrebiteľ by bol vystavený všetkým sankčným mechanizmom vynútenia povinnosti a plnenia a veriteľ by naďalej pohodlne inkasoval úroky zo sumy, ktorú by mu spotrebiteľ na výzvu nevrátil.

12. Pokiaľ ide o námietku žalobcu týkajúca sa výzvy na odstránenie väd podania podľa ust. §129 CSP, odvolací súd ju považuje za nedôvodnú. Z ustanovenia § 129 CSP vyplýva, aké podanie vo veci samej je možné považovať za nezrozumiteľné podanie. Žalobca však v žalobe definoval nárok na zaplatenie 0,72 Eur, ako úrok z omeškania. Zároveň v texte žaloby aj špecifikoval, o aký nárok ide. Súd prvej inštancie považoval nárok za nedôvodný, nielen z dôvodu zrozumiteľnosti, ale aj z dôvodu neprijateľnosti. Konštatoval, že na úrok z omeškania má veriteľ nárok po zosplatnení úveru. Preto správny súd prvej inštancie v tejto časti žalobu zamietol.

13. Preto rozhodnutie súdu prvej inštancie ako vecne správny potvrdil podľa ust. §387 ods. 1, 2 CSP.

14. O trovách odvolacieho konania bolo rozhodnuté podľa §396 ods.1 a §255 ods.1, 2 CSP. Vzhľadom k tomu, že žalobca v odvolaní nebol úspešný a žalovanej v odvolacom konaní žiadne trovy nevznikli odvolací súd rozhodol tak, že žiadnej zo strán nárok na náhradu trov odvolacieho konania nepriznal. Podľa Smernice Rady 93/13/EHS z 05. 04. 1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách, ktorá síce nie je pre členské štáty EÚ priamo záväzná, avšak predstavuje interpretačné pravidlo a ktorá už bola transponovaná do právneho poriadku Slovenskej republiky, v zmysle čl. 2 písm. a) nekalé podmienky znamenajú zmluvné podmienky definované v čl. 3. Podľa čl. 3 bod 1 cit. smernice zmluvná podmienka, ktorá nebola individuálne dohodnutá sa považuje za nekalú, ak napriek požiadavke dôvery spôsobí značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán vzniknutých na základe zmluvy k škode spotrebiteľa. Podľa bodu 2 podmienka sa nepovažuje za individuálne dohodnutú ak bola navrhnutá vopred a spotrebiteľ preto nebol schopný ovplyvniť podstatu podmienky najmä v súvislosti s predbežne formulovanou štandardnou zmluvou. Skutočnosť, že určité aspekty, podmienky tohto článku na zvyšok zmluvy, ak celkové hodnotenie zmluvy naznačuje, že aj napriek tomu ide o predbežne formulovanú štandardnú zmluvu. Keď predajca alebo dodávateľ vznesie námietku, že štandardná podmienka bola individuálne dohodnutá, musí o tom podať dôkaz. Podľa bodu 3 príloha smernice obsahuje indikatívny a nevyčerpávajúci zoznam podmienok, ktoré sa môžu považovať za nekalé.

15. Rozhodnutie bolo prijaté senátom odvolacieho súdu pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods.2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).